

فوت و فن

ضمیمه نوجوان

شماره ۱۲۵ ■ ۳ آذر ۱۴۰۱

نوجوان
جام

محمد طائب

معاشرت فجازی

که قصد دارید به کارفرمای جدید با عکس پروفایل غیرکاری تان پیام دهید که عکس شیر خشمگین نشسته در صحرا است، احتمالاً به نتیجه مطلوبی نخواهید رسید. شاید برایتان پیش آمده باشد که همزمان با یک چت مهم در حوزه کاری تان، در گروه خودمانی دیگری هم مشغول بگو و بخند با دوستان تان بوده‌اید. در همین حین، پیام نه‌چندان مناسبی که قرار بود در گروه دوستانه تان بفرستید، اشتباهی در گروه کاری ارسال می‌کنید و به حدی هول می‌شوید که بدون هیچ حرفی گروه را ترک می‌کنید. اگر می‌خواهید یک شهروند مجازی نمونه باشید، این مطلب را تا انتها بخوانید.

معاشرت با آدم‌ها در دنیای واقعی آداب زیادی دارد که احتمالاً همه ما می‌دانیم؛ اما امروزه با فراگیر شدن فضای مجازی آداب معاشرت در فضای مجازی هم بسیار مهم شده است. در حال حاضر برای آن‌که بتوانیم با مردم ارتباط برقرار کنیم و روابط اجتماعی خود را در سطوح مختلف گسترش دهیم باید با این آداب آشنا باشیم. این آداب تنها محدود به رسمی صحبت کردن یا فرستادن برچسب‌های «سپاس و درود بر شما» نیست، مثلاً وقتی قرار است در بحث‌های گوناگون گروه فامیل یا آشنا شرکت کنید و با جملات قصار و استدلال‌های خود پیروز میدان شوید یا زمانی

حریم خصوصی

همه ما دوست داریم فرد مبادی آداب و با اخلاقی به نظر برسیم. می‌دانیم قضاوت و بدگویی پشت سر دیگران یا دید زدن خانه مردم از بالای پشت بام کار درستی نیست و پخش غیرقانونی فیلم‌ها یا نقض قانون کپی رایت فرقی با دزدی از فروشگاه ندارد. اما چقدر به این اخلاق و آداب معاشرت در فضای مجازی پایبند هستیم؟ به خصوص در دنیای امروز که خصوصی‌ترین اطلاعات افراد دست به دست می‌شود و به سرعت در شبکه‌های مجازی پخش می‌شود. هر کدام از ما می‌توانیم این چرخه غیراخلاقی را قطع کنیم و از اطلاعات و حریم خصوصی افراد سوءاستفاده نکنیم. اگر قصد دارید وارد دایرکت یا پیام خصوصی فردی شوید، بهتر است ابتدا از او اجازه بگیرید. برای مثال اگر از طریق گروهی که هر دو در آن هستید او را پیدا کرده‌اید، بهتر است ابتدا در گروه به او بگویید که آیا اجازه هست به صفحه خصوصی پیام او بروید. مسلماً او هم با این برخورد حرفه‌ای به شما نه نمی‌گوید.

با ادب باشیم

چه کسی از این که یک فرد متشخص، مودب، اجتماعی و با شعور به نظر برسد، بدش می‌آید؟ همه ما طالب این هستیم که همیشه انسان‌های معاشرتی و اخلاق‌مداری به نظر برسیم و همه از معاشرت با ما لذت ببرند. در فضای مجازی هم به همین ترتیب است و باید آداب معاشرت در فضای مجازی را بلد بود. رعایت نکردن ادب یا عدم صداقت در فضای مجازی، ضررهای زیادی را در پی دارد. شما در واقع همان آدم واقعی هستید که با آدم‌های واقعی دیگری در فضایی کاملاً واقعی معاشرت می‌کنید. تنها به جای ارتباط فیزیکی و از نزدیک، دیدارتان به صورت آنلاین و در فضای مجازی رقم می‌خورد. بنابراین اگر در دنیای واقعی با دوستان و همکاران تان رفتار رسمی دارید، در فضای مجازی هم باید همان طور رسمی باشید. آداب معاشرت در فضای مجازی، شامل جزء به جزء رفتارها و برخوردهایی است که ما از خودمان در فضای مجازی نشان می‌دهیم؛ از انتشار یک پست یا کامنت ساده گرفته تا چت‌های گروهی و شخصی که با دیگران داریم.

خلاصه و مفید

نوشتن کامنت‌های بلند بالا زیر پست‌های دیگران، ابراز عقاید به صورت توهین‌آمیز و نظرات تحقیربرانگیز، مصداق کامل نداشتن ادب در فضای مجازی است و می‌تواند شخصیت فرد را زیر سوال ببرد. همان‌طور که اکثر افراد در دنیای واقعی سعی می‌کنند مودب باشند و در چشم مردم به عنوان فردی با ادب و متشخص شناخته شوند، در فضای مجازی هم باید این نکته را رعایت کنند. یکی از مهم‌ترین اصول آداب معاشرت در فضای مجازی، رعایت نکات اخلاقی و ادب در برابر دیگران است؛ اصلی که متأسفانه در بسیاری از مواقع زیر پا گذاشته می‌شود.

در جریان باشیم

هیچ چیز آزاردهنده‌تر از این نیست که وقتی در حال صحبت با شخصی هستید، او در موبایل یا تبلت خود غرق شده باشد و تنها هر از گاهی سرش را تکان دهد یا با آواهایی مثل اوهوم، آره، ها... واکنشی به حرف‌های تان نشان دهد. چک کردن مدام گوشی یا پرسه زدن در شبکه‌های اجتماعی، این احساس را در اطرافیان تان ایجاد می‌کند که به آنها اهمیت نمی‌دهید. به خصوص اگر در جمعی نشست باشید و همگی به جای معاشرت با هم در حال سپری کردن وقت تان در شبکه‌های اجتماعی باشید. زمانی که در کنار شخصی یا در جمعی هستید، برای چند ثانیه هم که شده سرتان را بالا بیاورید و از آن گوشی دل بکنید و به فرد واقعی که در کنار تان است، دل بسپارید. اگر باید پیامی بدهید یا کارواجبی را در شبکه‌های اجتماعی انجام دهید، بایک عذرخواهی کوتاه چند دقیقه‌ای از اوزمان بخواهید تا کارتان را انجام دهید.

جوابگو باشیم

هرچقدر هم سرتان شلوغ باشد، بالاخره تایمی پیدا می‌شود که جواب آن بنده خدایی را که در انتظار مشاهده پیامش توسط شما نشست است بدهید. البته که بعضی اوقات آنقدر سرمان شلوغ است که فرصت جواب دادن به پیام‌هایی به جز پیام‌های کاری را نداریم، اما روی صحبت مان با افرادی است که وقت و فرصت کافی دارند، اما ترجیح می‌دهند پیام شما را سه روز بعد باز کرده و جواب دهند. حتی اگر امکان چت کردن را در حال حاضر ندارید، می‌توانید این را با پیامی کوتاه به طرف مقابل تان به صورت مودبانه بگویید و ادامه صحبت را به فرصتی دیگر موکول کنید.

صدای مفید

برای افرادی که از لحاظ اجتماعی، علمی یا شغلی در سطح بالاتری از شما قرار دارند، به خصوص برای بار اول ویس نفرستید.

نمی‌تواند هیچ اطلاعاتی از شما استخراج کنند. از طرفی به این فکر کنید که شاید فرصت گوش کردن به ویس طولانی شما را ندارند. ویس دادن، کار را برای ما به عنوان فرستنده راحت می‌کند؛ اما گیرنده باید وقتش را بگذارد و ویس ما را گوش دهد. اگر کارتان به نحوی است که ناچارید ویس بفرستید، بهتر است قبل از آن، خلاصه‌ای از ماجرای ویس تان بگویید و توضیح دهید که چرا باید به ویس تان گوش دهند و برای ویس فرستادن اجازه بگیرید. این‌گونه، آداب معاشرت در فضای مجازی را رعایت کرده‌اید.

درست بنویسیم

این‌که ما همان‌طور که صحبت می‌کنیم، در چت‌های خودمانی مان هم همان‌طور باشیم اصلاً ایرادی ندارد. اما قضیه اینجاست که از جایی به بعد، کلماتی که آنها را تغییر می‌دهیم، تبدیل به عادت شده که نگارش و دستور زبان فارسی و زبان مادری را هم از یادمان می‌برد. به کاربردن کلماتی مانند لدف، خدافس، بزار و... به جای اصل کلمات لطفاً، خداحافظ، بذار، از لحاظ دستور زبان فارسی درست نیست. شاید با خودتان بگویید چت کردن در فضای مجازی که دیگر دستور زبان نمی‌خواهد. اما این گونه نوشتن می‌تواند ادبیات ما را حتی در زمان رسمی نوشتن و رسمی صحبت کردن تغییر دهد. اگر به فکر آن کسی نیستید که سعی دارد به سختی، نیم‌خط جواب شما را که به زبان فارسی و با کیبورد انگلیسی نوشتید بخواند به این فکر کنید که هر چیزی آدابی دارد و آداب معاشرت در فضای مجازی و چت کردن به زبان فارسی هم، نوشتن آن به همین زبان، یعنی فارسی است. پس معادل آن را خیلی راحت و روان بنویسید.

